

Ballerinorna

■ Utrikesministern mördas. Gärningsmannen har haft kontakt med psykiatrisk vård. Förundersökning, rättegång, mediedrev.

Plats på scen för psykiatrins vanligaste balleriner. Efter studium av anamnes och status på Expressens och Aftonbladets löpsedlar ställer ballerinorna diagnos och fastslår vilken behandling som borde ha givits. De psykiatrer som behandlat patienten hånas för sin inkompetens i TV och tidningar.

Rättspsykiatrisk undersökning färdig: Allvarlig psykisk störning föreligger inte.

Socialstyrelsens utredning om psykiatrins behandling av mannen före mordet färdig: Patienten har behandlats lege artis.

Ballerinorna drar sig diskret tillbaka. Reflektion, självkritik, skam över den vånda man utsatt kollegorna för, sorg över den skada man vållat specialiteten och dess patienter? Nej – sådant ligger inte för balleriner.

Så småningom inträffar nästa tragedi. Dags igen för ballerinorna att äntra scenen och göra sina piruetter i det varma goda strålkastarljus de behöver.

Claes Hollstedt

*docent i psykiatri, Stockholm
claes.hollstedt@slpo.sll.se*

Det sjuka Sverige – en utmaning för alla!

■ Det är alltid med intresse som jag läser Lennart Levis artiklar. Så även hans artikel med rubriken »Det sjuka Sverige – en utmaning för läkarkåren!« (LT 18/2004, sidorna 1624-8). Själv har jag haft den psykosociala arbetsmiljön i fokus för arbetet under tiden som företagsläkare och har efter pensioneringen fått syssla med helhetssynen på människan i utveckling av teamarbete.

Stress är i grunden positivt

Stress är något positivt (mer än negativt) är min erfarenhet. Den höjer glädjen i arbetet. Den ökar produktionsförmågan, ökar självförtroendet och ger ökade inkomster. Därför: Höj farten, producera mer, förvänta tillväxt – under en viktig förutsättning: Regelbunden och effektiv vila och avkoppling. Mikropaus, pauser, raster, dygnsvila, veckovila, semester och av och till perioder med helt annan sysselsättning. I avtal är de flesta av dessa vilobehov reglerade.

Tänk på vilodagen så att du helgar den

Men vi behöver också en samhällelig, gemensam nedtoning av anspänningen för att verkligen kunna göra återhämtningen. Tanken går till Tio Guds bud, de mångtusenåriga råden för ett gott liv. Det tredje budet: »Tänk på vilodagen, så att du helgar den.« Helga – avskilja. En

annorlunda dag, utan krav, utan arbetsinsats, utan anspänning för alla (eller rättare för så många som möjligt) samtidigt. Jag minns den sköna känslan, då det var körförbud på söndagarna på grund av bensinbrist. Allt stannade upp, och tempot, ljuden, brådskan sjönk till ett minimum.

Hur skulle samhället förändras om all affärsverksamhet, all kommunikation i form av bil-, buss- och tågtrafik (utom utryckningsfordon) fick avstanna en dag i veckan?

– Det går inte av ekonomiska skäl!

– För de rika, ja! Men för det sjuka Sverige. Vi har enligt Lennart Levi 124 miljarder kronor att ta av i form av minskade socialförsäkringskostnader.

Efter att ha läst professor Ulf Lundbergs och jur kand Görel Wentz bok »Stressad hjärna, stressad kropp« har jag också fått bekräftelse på att med större omsorg om mor-barnrelationerna under de första två åren av barnens liv kan kostnaderna för ungdomskriminaliteten och barn- och ungdomspsykiatrins höga belastning sänkas på sikt.

Det är hög tid för eftertanke för oss alla.

K-E Sjöberg

*pensionerad provinsialläkare
och företagsläkare, Storvik*

Vad säger de oberoende representanterna i Salus styrelse?

■ Lars Andåkers svar om Salus i LT 21–22/2004 (sidorna 1941-2) oroar mer än det lugnar. Argumentationen är otydlig. Intressekonflikten mellan förbundet som aktieägare och förbundet som företrädare för pensionsspararna reduceras till en informationsfråga. Men det är faktiskt en skillnad mellan att diskutera i tidningsspalterna och att göra det i ett fackligt sammanhang där fullmäktige kan besluta.

Inte heller blir frågan om det långsiktiga sparandet i Salus missgynnas besvarad. Så vitt jag kan förstå betyder det att Lars Andåker håller med om att den enskilde pensionsspararens hopsamlade återbäring används till att betala den garanterade återbäringen. Det betyder i sin tur att återtaget fortsätter. Det var inte en engångsföreteelse.

Missgynnas det långsiktiga sparandet?

Dessutom kan man notera att de oberoende ledamöterna i Salus styrelse hittills, så vitt jag vet, avstått från att kom-

mentera om detta förfaringsätt är rättvist eller inte. Missgynnas det långsiktiga sparandet i Salus? Mitt huvudsakliga motiv för att pensionsspara har inte varit skatteavdraget. Jag har insett mina begränsningar som förvaltare av ett långsiktigt sparande. Därför är jag besviken på att Salus experter inte verkar kunna ge bättre förräntning än ett vanligt bank-sparande. Särskilt med tanke på Salus avgifter för förvaltning av kapitalet. Har pensionsspararna fått valuta för pengarna? Hur ser de oberoende representanterna i livbolagets styrelse på dessa förhållanden?

Christer Sjödin

*ordförande,
Stor-Stockholms privatläkarförening
sjodin.christer@telia.com*